

Olsztyn, dnia 24 maja 2018 roku

PS-IV.431.3.21.2017.ML

Pani
Patrycja Banach
Dyrektor
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Ukcie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził w dniach 9-12 października 2017 r. kontrolę kompleksową Środowiskowego Domu Samopomocy w Ukcie. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 9 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) – zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko - Mazurskiego Nr FK-VI.0030.931.2017 z dnia 6 października 2017 r.

Przedmiotem kontroli była ocena funkcjonowania środowiskowego domu samopomocy, standardu świadczonych usług oraz kwalifikacji zawodowych kierownika jednostki i osób wykonujących usługi, za okres od 1 stycznia 2016 r. do 12 października 2017 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Panią w dniu 24 kwietnia 2018 r. Do protokołu nie wniosła Pani zastrzeżeń.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów, wizji lokalnej, obserwacji uczestników, rozmów z uczestnikami i pracownikami oraz wyjaśnień i informacji udzielonych w związku z prowadzonymi czynnościami przez Pana Leszka Michalaka, pełniącego, w okresie objętym kontrolą, funkcję dyrektora ŚDS oraz Panią.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Ukcie, w zakresie spraw objętych kontrolą oceniona została pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku ustaleń kontrolnych stwierdzono, że Środowiskowy Dom Samopomocy w Ukcie, jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną prowadzoną, przez Parafię Ewangelicko – Augsburską Świętej Trójcy w Mikołajkach, na zlecenie Powiatu Piskiego.

ŚDS jest placówką pobytu dziennego o charakterze lokalnym, przeznaczonym dla 45 pełnoletnich osób niepełnosprawnych typu A – przewlekle psychicznie chorych, typu B – upośledzonych umysłowo, typu C – osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych. Jednostka nie dysponuje miejscami całodobowego pobytu.

W okresie objętym kontrolą Dom funkcjonował w oparciu o statut, regulamin organizacyjny, programy działalności oraz plany pracy Domu na każdy rok, stosownie do wymogu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz.1586 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem/rozporządzeniem w sprawie śds.

Dokumenty określające funkcjonowanie ŚDS w Ukcie tj. regulamin organizacyjny programy działalności Domu oraz plan pracy na rok 2017, zostały uzgodnione z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim. Ustalono, że plan pracy na 2016 r. oraz programy działalności Domu, nie zostały zatwierdzone przez jednostkę zlecającą.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem zapoznania jednostki zlecającej z działalnością ŚDS w roku 2016.

Zespół inspektorów dokonał analizy ww. dokumentów i stwierdził, że programy działalności, po uzgodnieniu z Wojewodą, nie zostały zaktualizowane i zawierały zapisy niezgodne ze stanem, jaki obowiązywał w ŚDS, na dzień kontroli.

Na dzień kontroli, nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.

Ustalono, że opracowane zostało sprawozdanie z działalności Domu za 2016 r. i przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie oraz do jednostki zlecającej.

W ramach prowadzonej kontroli stwierdzono, że Pan Leszek Michalak pełniący w okresie objętym kontrolą funkcję dyrektora jednostki posiadał kwalifikacje do zatrudnienia na zajmowanym stanowisku, określone w art. 122 ust. 1 ustawy oraz w § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie śds.

Ponadto pracownicy świadczący usługi w ŚDS posiadali kwalifikacje odpowiadające zajmowanym stanowiskom.

Zespół inspektorów ustalił, że na dzień kontroli wszyscy pracownicy ŚDS posiadali półroczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z wymogiem § 11 ust. 1 rozporządzenia. W przypadku jednego pracownika zatrudnionego w okresie objętym kontrolą, zespół kontrolny stwierdził, że na dzień zatrudnienia, nie posiadał on ww. doświadczenia.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą brakiem dostatecznie wykwalifikowanej kadry oraz mogła mieć wpływ na jakość świadczonych usług.

Zespół inspektorów stwierdził, że pracownik socjalny, w zakresie obowiązków, posiadał zapis dotyczący przeprowadzenia rodzinnych wywiadów środowiskowych.

Zgodnie z art. 25 ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zlecenie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej nie może obejmować m. in. ustalania uprawnień do świadczeń, w tym przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych.

W toku kontroli ustalono jednocześnie, że pracownik socjalny nie przeprowadzał rodzinnych wywiadów środowiskowych.

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Środowiskowy Dom Samopomocy w Ukcie zapewniał konsultacje psychiatryczne 7 uczestnikom, które podyktowane były m .in. potrzebą pilnego kontaktu ze specjalistą w sytuacji nagłego pogorszenia stanu psychicznego.

Ponadto stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą dyrektor ŚDS zawarł umowy zlecenia z pielęgniarkami zatrudnionymi w Domu Pomocy Społecznej „Betezda” w Ukcie. Z treści umów wynikało, że pełniły one opiekę nad uczestnikami w razie potrzeby, natomiast nie świadczyły usług codziennie.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą naruszeniem postanowień § 10 ust 2 rozporządzenia w sprawie śds.

W okresie objętym kontrolą, w ŚDS funkcjonował zespół wspierająco-aktywizujący. Ustalono, że wg stanu na dzień 9 października 2017 r. w skład zespołu wchodziło 8 osób, zatrudnionych w łącznym wymiarze 7,25 etatów. Stwierdzono, że wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego był zgodny z § 12 rozporządzenia w sprawie śds.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że Dom nie kwalifikował uczestników do Domu typu C, natomiast jednostki chorobowe jakie posiadali uczestnicy wskazywały, że co najmniej kilkoro z uczestników kwalifikowało się do ww. typu domu.

Z dokonanych w toku kontroli ustaleń wynika, że w dacie prowadzenia kontroli wszyscy pracownicy zespołu wspierająco-aktywizującego, których zakres obowiązków obejmował prowadzenie treningów umiejętności społecznych posiadali wymagane przeszkolenia w tym zakresie.

Kontrola wykazała, że obowiązek dotyczący szkoleń, o których mowa w § 23 rozporządzenia, ŚDS realizował prawidłowo.

Wyniki przeprowadzonej kontroli pozwalają stwierdzić, że ŚDS realizował usługi, o których mowa w art. 51a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Obejmowały one w szczególności usługi wymienione w § 14 rozporządzenia w sprawie śds.

W ŚDS nie odbywały się zajęcia klubowe przeznaczone dla osób oczekujących na przyjęcie do domu oraz byłych uczestników.

W ramach prowadzonego treningu kulinarnego Dom zapewniał uczestnikom spożywanie gorącego posiłku.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, ŚDS zapewniał uczestnikom usługi transportowe oraz opiekę w trakcie dowożenia i odwożenia. Organizacja transportu umożliwiała udział w zajęciach przez 6 godzin dziennie.

Dom spełniał standard usług w zakresie pomieszczeń oraz ich wyposażenia zgodnie z zapisem § 18 pkt 1, 3 - 6 rozporządzenia w sprawie śds. Natomiast nie spełniał standardu pod względem powierzchni użytkowej przypadającej na jednego uczestnika.

Z przedłożonej kontrolującym informacji wynikało, że ogólna powierzchnia użytkowa ŚDS wynosiła 382,70 m². Do powierzchni użytkowej ŚDS wliczono ½ powierzchni sali terapii ruchowej Domu Pomocy Społecznej tj. 53,88 m². Po odjęciu ½ powierzchni ww. sali, powierzchnia użytkowa Domu wyniosła 328,82 m². W związku z tym, na 1 uczestnika przypadało 7,31 m², co było naruszeniem normy określonej w § 18 pkt 2 rozporządzenia w sprawie śds, zgodnie z którą powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika winna wynosić nie mniej niż 8 m².

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą niespełnieniem standardu usług, dot. powierzchni użytkowej przypadającej na jednego uczestnika.

Ustalono ponadto, że sala ogólna ŚDS, użytkowana była wspólnie z Parafią Ewangelicko-Augsburską. Środowiskowy Dom Samopomocy nie posiadał dokumentacji, z której wynikałoby jakie pomieszczenia Parafia przekazała na działalność ŚDS.

W związku z tym, że ośrodek wsparcia jest finansowany wyłącznie z dotacji celowej z budżetu państwa przeznaczonej na bieżącą działalność jednostki, nie ma możliwości wykorzystywania pomieszczeń ŚDS do innych celów, które nie są związane z realizacją zadania zleconego z zakresu administracji rządowej z obszaru pomocy społecznej, tj. prowadzeniem środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.

Ustalono, że Dom posiadał bariery architektoniczne w postaci progów, w budynku głównym oraz w sali ogólnej, co mogło utrudniać korzystanie z ww. pomieszczeń przez osoby niepełnosprawne.

Skutkiem powyższego uchybienia jest zagrożenie wypadkiem uczestników.

W celu dokumentowania świadczonych usług prowadzona była dokumentacja indywidualna i zbiorcza.

Analiza dokumentacji indywidualnej wykazała, że wszystkie skontrolowane indywidualne plany postępowania wspierająco - aktywizującego nie były poddawane modyfikacji zgodnie ze zmieniającą się sytuacją uczestników. Zaplanowane zadania, treningi były nieadekwatne do zdiagnozowanych potrzeb uczestników i informacji gromadzonych na ich temat, zawartych w notatkach z postępowania wspierająco – aktywizującego.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą świadczeniem usług dla uczestników, nieadekwatnych do ich indywidualnych potrzeb.

W dokumentacji zbiorczej stwierdzono, że ewidencja obecności uczestników z miesiąca maja 2016 r. była niezgodna z meldunkiem przekazanym do Wydziału Polityki Społecznej z analogicznego miesiąca. Powyższe nie miało wpływu na kwotę udzielonej dotacji, ponieważ jednostka pobrała dotację na 45 osób tj. zgodnie z liczbą miejsc w ŚDS.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą nierzetelnym prowadzeniem dokumentacji.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości i uchybienie jest dyrektor jednostki.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Przestrzegać zasady aby dokumenty organizacyjne jednostki, w tym roczny plan pracy oraz programy działalności Domu, zatwierdzane były przez jednostkę zlecającą, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.).
2. Na bieżąco aktualizować dokumenty organizacyjne ŚDS, w oparciu o które funkcjonuje ośrodek wsparcia.
3. W przypadku konieczności zatrudniania w ŚDS pracowników realizujących świadczenia zdrowotne, przestrzegać wymogu § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, który stanowi, że dopuszcza się zatrudnienia pracowników realizujących świadczenia zdrowotne, w szczególności rehabilitacyjne i w zakresie opieki pielęgniarskiej, jeżeli potrzeby uczestników wskazują na konieczność codziennego świadczenia tych usług.
4. Przestrzegać zasady zatrudniania pracowników, spełniających wymagania w zakresie półrocznego doświadczenia zawodowego polegającego na realizacji usług dla osób zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 ze zm.).
5. Podjąć działania w celu spełnienia standardu dot. powierzchni użytkowej przypadającej na jednego uczestnika, zgodnie z § 18 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
6. Podjąć działania w celu likwidacji barier architektonicznych w ŚDS, zgodnie z wymogiem § 18 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
7. Zaprzestać użyczenia pomieszczeń Środowiskowego Domu Samopomocy na inne cele, niż wynikające z działalności Domu.
8. Usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów, prowadzić w pomieszczeniach Środowiskowego Domu Samopomocy, zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
9. Indywidualne plany postępowania wspierająco - aktywizującego poddawać modyfikacji zgodnie ze zmieniającą się sytuacją uczestników, w myśl § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie śds.
10. Przestrzegać zasady, aby meldunki przekazywane do Wydziału Polityki Społecznej tut. Urzędu były zgodne z ewidencją obecności uczestników Domu.

Jednocześnie uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli w ŚDS w Ukcie, wskazuje następujące działania:

1. Podjąć działania w kierunku uregulowania z Parafią Ewangelicko – Augsburską Świętej Trójcy w Mikołajkach spraw związanych z wykazem pomieszczeń przekazanych przez Parafię na cele ŚDS.
2. Wyeliminować z zakresu obowiązków pracownika socjalnego zapis dotyczący przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych.
3. Kwalifikować uczestników do odpowiedniego typu Domu zgodnie z występującymi zaburzeniami.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości i uchybienia były na bieżąco omawiane z dyrektorem ŚDS oraz Panią. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli.

Na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przysługuje Pani prawo w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłoszenia do nich zastrzeżeń. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, bądź nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, informację o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków jest Pani zobowiązana przekazać do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłonna-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. ks. Bogusław Juroszek
Proboszcz Parafii Ewangelicko – Augsburskiej
Świętej Trójcy w Mikołajkach

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Ewa Kordalska